

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Kultūros ir švietimo komitetas

2010/2307(INI)

10.2.2011

PRANEŠIMO PROJEKTAS

Judus jaunimas: Europos švietimo ir mokymo sistemų tobulinimo pagrindas
(2010/2307(INI))

Kultūros ir švietimo komitetas

Pranešėjas: Milan Zver

Nuomonės referentė (*):
Jutta Steinruck, Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

(*): Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50 straipsnis

PR_INI

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	8

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Judus jaunimas: Europos švietimo ir mokymo sistemų tobulinimo pagrindas (2010/2307(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 15 d. Komisijos komunikatą „Judus jaunimas“ – iniciatyva išlaisvinti jaunimo potencialą, kad Europos Sąjungos ekonomikos augimas būtų pažangus, tvarus ir integracinis (COM(2010) 0477),
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020),
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl ES jaunimo strategijos „Investicijų ir galimybių suteikimas“¹,
- atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimą dėl Europos savanoriškos veiklos, kuria skatinamas aktyvus pilietiškumas, metų²,
- atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“)³,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos išvadas dėl švietimo ir mokymo socialinio aspekto dimensijos ir dėl kompetencijų, kuriomis prisidedama prie mokymosi visą gyvenimą ir iniciatyvos „Nauji gebėjimai naujoms darbo vietoms“ įgyvendinimo⁴,
- atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 17 d. Tarybos išvadas⁵ dėl naujos darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo strategijos, visų pirma į tą dalį, kurioje nustatomi pagrindiniai švietimo lygio gerinimo tikslai,
- atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 28 d. Regionų komiteto nuomonę dėl „Judaus jaunimo“ (CdR 292/2010) ir 2011 m. kovo XX d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę (A7-0000/2011),

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0166.

² OL L 17, 2010 1 22, p. 43.

³ OL C 119, 2009 5 28, p. 2.

⁴ OL C 135, 2010 5 26, p. 2 ir 8.

⁵ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf.

- A. kadangi, atsižvelgiant į strategiją „Europa 2020“, jaunimo žinios ir gebėjimai yra esminiai norint pasiekti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslų;
- B. kadangi jaunimas atlieka pagrindinį vaidmenį siekiant penkių pagrindinių 2020 m. nustatytų ES tikslų užimtumo, mokslinių tyrimų ir inovacijų, klimato ir energetikos, švietimo bei kovos su skurdu srityse;
- C. kadangi iniciatyva „Judus jaunimas“ sustiprinama esama ES jaunimo strategija (COM(2009) 0200), nes per ją jaunimui suteikiama žinių ir gebėjimų, kurie reikalingi norint integruotis į darbo rinką;
- D. kadangi pavyzdine strategijos „Europa 2020“ iniciatyva „Judus jaunimas“ siekiama geriau panaudoti esamas Europos programas siekiant sustiprinti Europos aukštojo mokslo patrauklumą ir bendrą kokybę visais švietimo ir mokymo lygmenimis bei studijų kokybę ir darbo jėgos judumą;
- E. kadangi dėl ekonomikos krizės valstybės narės mažina investicijas į švietimą ir mokymą, o tai turi tiesioginės įtakos jaunimo ateities perspektyvoms, atsižvelgiant dar ir į tai, kad Europai siekiant užtikrinti norimą augimą tenka spręsti vis didėjančią demografinės padėties problemą;
- F. kadangi netinkamos švietimo kokybės ekonominės išlaidos daug didesnės negu finansų krizės išlaidos;
- G. kadangi tik per švietimą labiausiai skatinamas jaunimo kūrybingumas ir inovacijų diegimo potencialas; kadangi švietimas duoda žmonėms būtinų priemonių intelektualiai ir socialiai tobulėti;
- H. kadangi iš įvairių tyrimų matyti, kad dėl judumo stiprėja Europos pilietiškumo jausmas ir aktyviau dalyvaujama demokratinuose procesuose;
- I. kadangi per pirmuosius dešimt Bolonijos proceso metų buvo susidurta su daugeliu sunkumų įgyvendinant nustatytus tikslus, susijusius su Europos aukštojo mokslo srities plėtojimu;
- J. kadangi, norint, kad jaunimas nesusidurtų su socialinės atskirties ir skurdo pavojumi ir kad jiems būtų lengviau įsitraukti į darbo rinką, būtina mažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių;
- K. kadangi krizė aiškiai atskleidė poreikį reformuoti ekonomiką ir visuomenę bei poreikį skubiai įdiegti geros kokybės profesinio mokymo sistemas šioms reformoms paremti, kad Europa būtų geriau pasirengusi priimti šiandienos ir rytdienos iššūkius;
- L. kadangi savanorystė yra puiki galimybė įgyti daugiau kompetencijos, nes stiprina žmonių socialinės atsakomybės jausmą, ypač atsižvelgiant į tai, kad 2011 m. paskelbti Europos savanorystės metais;
- M. kadangi labai svarbu jaunus žmones įtraukti į sprendimų priėmimo procesą, kad

jie pasijustę politiškai atsakingi ir, išsakydami savo nuomonę, aktyviai prisidėtu kuriant jaunimo strategiją;

Bendros pastabos ir finansinė parama

1. palankiai vertina iniciatyvą „Judus jaunimas“ kaip politinę iniciatyvą, skirtą esamoms švietimo, judumo ir jaunimo programoms sustiprinti ir paraginti valstybes narsieki strategijoje „Europa 2020“ nustatytų tikslų;
2. pažymi, kad norint užtikrinti tvarų augimą ir plėtrą bet kurioje srityje, neabejotinai būtina investuoti į švietimą ir kad net per ekonomikos krizę jaunimo ir švietimo finansavimas turi būti laikomas ne šiandienos išlaidomis, o investicijomis į Europos ateitį;
3. pripažįsta, kad iniciatyvos „Judus jaunimas“ sėkmė daugiausia priklauso nuo to, kaip valstybės narės įgyvendins jos pagrindinius veiksmus; todėl prašo Europos Komisijos jų įgyvendinimo metu akylai stebėti ir analizuoti svarbiausius elementus, kad galėtų padėti valstybėms narėms šiame procese;
4. ragina Komisiją reguliariai informuoti Europos Parlamentą apie iniciatyvos „Judus jaunimas“ pagrindinių veiksmų veiksmingumą;
5. ragina Komisiją toliau investuoti į judumo ir jaunimo programas, kaip antai „Mokymasis visą gyvenimą“ (*Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig*), *Marie Curie, Erasmus Mundus* ir „Veiklus jaunimas“;
6. ragina valstybes narsieki užtikrinti didesnes investicijas į švietimo ir mokymo sistemas visais lygmenimis ir finansiškai remti ES judumo programų įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu;

Jaunimas ir judumas

7. rekomenduoja Europos institucijoms stiprinti dalykinį dialogą su jaunimo organizacijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais siekiant derinti prioritetus ir veiksmus jaunimo klausimais;
8. pritaria, kad veiksmų reikia imtis kuo ankstyvesnio amžiaus asmenų atžvilgiu norint iki 10 proc. sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių, kaip numatyta strategijoje „Europa 2020“; remia Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos stiprinti valstybių narių pastangas mažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių;
9. prašo skirti ypatingą dėmesį ir paramą tiems, kuriems gresia didžiausias pavojus ir kurie, metę mokyklą, ieško „antro šanso“ grįžti į švietimo sistemą;
10. ragina Komisiją nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis rinkti duomenis apie praktines kliūtis judumui ir imtis priemonių joms pašalinti, kad būtų užtikrintas geros kokybės ir visiems prieinamas judumas;

11. pažymi, jog svarbu imtis priemonių norint užtikrinti, kad studentai būtų judūs ir kad jiems būtų taikoma veiksminga socialinio ir sveikatos draudimo sistema, taip pat užtikrinti visišką stipendijų perkeliamumą jiems esant užsienyje;
12. pripažįsta, kad studentams su negalia, taip pat vaikus auginantiems studentams turėtų būti teikiama papildoma parama jų judumui užtikrinti;
13. pabrėžia neformaliojo švietimo, kaip antai tarpkultūrinis mokymasis, svarbą ugdant svarbius gebėjimus ir kompetenciją;
14. primena valstybėms narėms, kad kuo ankstyvesniame gyvenimo etape (ikimokyklinio ugdymo etape) būtina pradėti mokytis antros kalbos; pažymi, kad antros kalbos nemokantys žmonės niekada nebus judūs;
15. pritaria naujiems pagrindiniams iniciatyvos „Judus jaunimas“ veiksmams, kaip antai unikalios ir centrinės judumo interneto svetainės sukūrimas, judumo kortelės ir Europos gebėjimų paso įvedimas, nes visais šiais veiksmais dar labiau patobulinamos naudingos ir jau esamos judumo priemonės;

Europos aukštasis mokslas ir Bolonijos procesas

16. pabrėžia, kad svarbu pradėti naują, konstruktyvesnę visų Bolonijos procese dalyvaujančių suinteresuotųjų subjektų dialogą, pasinaudojant jį įgyvendinant įgyta teigiama patirtimi, taip pat pasimokant iš nesėkmių, kad jį būtų galima dar labiau patobulinti;
17. tvirtai įsitikinęs, kad būtina užtikrinti universitetų savarankiškumą, bet kartu pabrėžia universitetų atsakomybę visuomenei;
18. pažymi, kad norint suderinti aukštojo mokslo sistemą su ekonomikos bei plačiosios visuomenės poreikiais būtina parengti atitinkamas mokymo programas būsimiems gebėjimams ir darbo vietoms užtikrinti;
19. ragina nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijas remti ir stiprinti universitetų ir verslo bendradarbiavimą;
20. ragina universitetus labiau priderinti savo programas ir struktūras prie konkrečių darbo rinkos poreikių ir ieškoti naujų bendradarbiavimo su privačiojo ir viešojo sektorių bendrovėmis būdų;
21. siūlo, kad Komisija vietoj pasaulinės universitetų vertinimo sistemos įdiegtų informaciją apie Europos universitetų programas pagrįstą sistemą, pagal kurią, be kita ko, visuomenė būtų reguliariai informuojama apie kiekvienos programos studentų įsidarbinimo galimybes;

Profesinis mokymas

22. ragina valstybes nares modernizuoti profesinį mokymą ir didinti jo patrauklumą bei kokybę atsižvelgiant į kintančios darbo rinkos, kurioje jau 2020 m. reikės

naujų žinių ir gebėjimų, patvirtintų diplomais, kurie turėtų būti pripažįstami visose valstybėse narėse, poreikius;

23. pabrėžia, kad svarbu remti judumą profesinio mokymo srityje, teikiant profesinių mokyklų mokiniams informaciją, konsultacijas ir profesinio orientavimo paslaugas ir pasirūpinant jų gerove jiems esant užsienyje;
24. pabrėžia, kad norint iš profesinio mokymo sistemos pereiti prie aukštojo mokslo susiduriama su sunkumais ir kad mokymo įstaigos turi pasirūpinti, jog šis perėjimas būtų sklandesnis;

Perėjimas nuo mokslo ir mokymo prie darbo

25. tvirtai pabrėžia, kad sklandus jaunų žmonių atėjimas į darbo rinką daugiausia priklauso nuo profesinio mokymo įstaigų ir universitetų modernizavimo siekiant užtikrinti, kad jų studijų programos atitiktų darbo rinkos poreikius;
26. tvirtai pritaria ES tikslui, kad 40 proc. jaunų žmonių turėtų turėti tretinį (t. y. aukštąjį ir profesinį) išsilavinimą;
27. pabrėžia jaunimo profesinio orientavimo priemonių svarbą padedant jiems pasirinkti, kur mokytis ir kokią profesiją rinktis, nuo pradinės mokyklos iki aukštesnių švietimo pakopų, kad jie geriau pasirengtų sklandžiam perėjimui prie aktyvaus gyvenimo;
28. ragina tretinio mokymo įstaigas visose studijų programose numatyti laikotarpį geros kokybės stažuotėms, kad jaunimas iš anksto galėtų susipažinti su tikrais ir praktiniais darbo aplinkos reikalavimais;
29. pabrėžia, kad galutinis iniciatyvos „Judus jaunimas“ tikslas – ne tik pagerinti Europos švietimo sistemas ir padidinti jaunimo įsidarbinimo galimybes, bet ir sukurti tokią socialinę aplinką, kurioje kiekvienas jaunuolis galėtų realizuoti savo potencialą ir siekius;

o

o o

30. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

„Judus jaunimas“ – tai viena iš septynių pavyzdinių iniciatyvų, numatytų Europos Komisijos parengtoje strategijoje „Europa 2020“, skirtoje skatinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą. Iniciatyvą „Judus jaunimas“ sudaro 28 pagrindiniai veiksmai ir konkrečios priemonės, skirtos per judumą gerinti jaunimo švietimą bei mokymą ir palengvinti jaunimo perėjimą nuo mokslo prie darbo rinkos. Tai ypač aktualu šiandien, kai jauniems žmonėms, kurie yra viena iš skaudžiausių nuo pasaulinės finansų krizės nukentėjusių socialinių grupių ir kurie mažiausiai prisidėjo sukeliant krizę, turi būti padedama įsitraukti į darbo rinką, kad jie galėtų užsitikrinti ateitį, taip pat prisidėti prie ekonomikos. Jauni žmonės yra būsimi sprendimų priėmėjai, todėl labai svarbu, kad jie šiandien galėtų plėsti kompetenciją, gebėjimus ir žinias, kuriuos galėtų ateityje panaudoti, kad aktyviai prisidėtų prie Europos Sąjungos augimo bei tvarios ateities ir kad būtų pasiekti ES augimo strategijoje numatyti tikslai.

Šia iniciatyva norima pasiekti strategijoje „Europa 2020“ nustatyto pagrindinio tikslo iki 2020 m. sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų dalį nuo 15 iki 10 proc. ir padidinti tretinį išsilavinimą turinčių asmenų dalį nuo 31 iki 40 proc. Mokyklos nebaigiantiems asmenims kyla pavojus, kad jie neturės darbo ir gyvens skurde, o tai susiję su didelėmis socialinėmis ir ekonominėmis sąnaudomis. Šiuo metu 14,4 proc. 18–24 m. amžiaus ES jaunuolių neturi net vidurinio išsilavinimo ir niekur nesimoko. Be to, apie 21 proc. jaunimo ES neturi darbo.

Iniciatyvoje „Judus jaunimas“ daugiausia dėmesio skiriama judumui mokymosi tikslais, tačiau ne mažiau svarbu užtikrinti, kad gaunamas išsilavinimas atitiktų darbo rinkos poreikius, kad jaunuoliai įgytų gebėjimų ir žinių, kurių jiems prireiks. Apskaičiuota, kad iki 2020 m. 35 proc. visų darbo vietų bus skirta aukštos kvalifikacijos darbuotojams (šiandien tokių darbo vietų yra 29 proc.), o tai reiškia 15 milijonų darbo vietų daugiau. Iniciatyva „Judus jaunimas“ siekiama padidinti jaunimo judumą siekiant užtikrinti, kad iki 2020 m. visi jauni žmonės ES turėtų galimybę mokytis užsienyje. Judumas svarbus norint susipažinti su kitomis kultūromis, taip pat geriau pažinti savąją. Aukštąjį išsilavinimą turi mažiau nei trečdalis ES gyventojų, palyginti su daugiau kaip 40 proc. Jungtinėse Valstijose ir daugiau kaip 50 proc. Japonijoje, tad Europa turi gerinti šį rodiklį, kad galėtų padidinti savo konkurencingumą augančioje pasaulio ekonomikoje.

Šia strategija siekiama didinti visų jaunų žmonių judumą, ne tik tų, kurie siekia aukštojo mokslo. Norint tenkinti šiaurietinius kintančius darbo rinkos poreikius būtina užtikrinti geros kokybės profesinį mokymą, kuriam ES skyrė daug dėmesio 2002 m. Kopenhagos proceso metu. Per iniciatyvą „Judus jaunimas“ bus pagerintas profesinių mokyklų studentų judumas mokymosi tikslais, o tai padės sumažinti nedarbą.

ES valstybės narės, pritardamos strategijai „Europa 2020“, jau pareiškė norą kartu siekti pažangaus, tvaraus ir integracinio ekonomikos augimo. Labai svarbu, kad jos ir toliau būtų pasiryžusios užtikrinti, kad iš Europos jaunimo nebūtų atimtos galimybės tobulėti ir prisidėti prie Europos Sąjungos klestėjimo ateityje stiprinimo.

Šiame pranešime daugiausia dėmesio skiriama iniciatyvos „Judus jaunimas“ švietimo aspektams, kuriais siekiama sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių, padidinti tretinį išsilavinimą turinčių asmenų skaičių, padidinti profesinio mokymo patrauklumą ir

neformaliojo švietimo bei savišvietos pripažinimą. Inicatyva „Judus jaunimas“ – tai jaunimui skirta specifinė politinė strategija, duodanti postūmį įgyvendinti esamas programas ir ateinančiais metais pradėti naujus pagrindinius veiksmus, kuriais būtų papildytos esamos struktūros ir kurie būtų paremti teigiamais esamos strateginės sistemos elementais.

Bendros pastabos

Šiuo metu iniciatyvai „Judus jaunimas“ nenumatoma papildomų lėšų iš biudžeto. Kad ši nauja strategija neliktų tik koncepcija, labai svarbu, kad **valstybės narės išsipareigotų** skirti jai finansinę paramą ir ją įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu ir kad **ES biudžetas** būtų atitinkamai pakoreguotas. Valstybės narės turėtų suvokti tai kaip **ilgalaikę investiciją** ne tik į jaunimo švietimą, bet ir į savo pačių bei visos ES gerovę ateityje. Labai svarbu glaudžiai susieti iniciatyvą „Judus jaunimas“ su bendra augimo strategija, kad jai būtų skirta pakankamai išteklių ir užtikrinta politinė parama. Labai svarbu, kad, be finansavimo, kuris būtų skirtas iniciatyvai „Judus jaunimas“, toliau būtų finansuojamos ir politiškai remiamos **esamos programos**, kaip antai *Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig*, „Veiklus jaunimas“ ir *Marie-Curie*. Šios programos jau yra itin pasiteisinusios, todėl būtina sudaryti sąlygas jas tęsti.

Jaunimas, būdamas pagrindinis suinteresuotasis subjektas ir jam aktualių klausimų žinovas, turi būti įtrauktas į visą iniciatyvos „Judus jaunimas“ įgyvendinimo procesą ir **dalykinį dialogą** su ES, nes tai padėtų skatinti ir stiprinti aktyvų pilietiškumą. Čia kalbama apie konsultavimosi procesus, strategijos ir su ja susijusių programų įgyvendinimą, jos veiksmingumo vertinimą ir siūlymus dėl tobulinimų ateityje. Be to, pilietinė visuomenė visada atliko ir toliau atlieka svarbiausią vaidmenį jaunimo klausimais ES, o Europos Sąjunga ir valstybės narės turėtų glaudžiai bendradarbiauti su šiomis organizacijomis, kad galėtų pasinaudoti jų žiniomis bei patirtimi ir užtikrinti, kad be reikalo nebūtų dubliuojami vykdomi darbai.

Judumas

Nors jaunimo judumo skatinimas per iniciatyvą „Judus jaunimas“ yra palankiai vertintinas dalykas, pripažįstama, kad reikia **įveikti judumui trukdančias praktines kliūtis ir barjerus**, kurie atskleisti žaliojoje knygoje „Besimokančio jaunimo judumo skatinimas“. Galima paminėti šias kliūtis: sudėtinga gauti vizą, medicinos pažymos išduodamos skirtingomis kalbomis, sudėtinga perkelti stipendijas išvykstant į užsienį, gali prireikti papildomos finansinės paramos, jei vykstama į brangias šalis, pvz., Švediją ar Daniją. Toliau reikėtų skatinti **įskaityti užsienyje praleistą laiką ir pripažinti kitose ES šalyse įgytas kvalifikacijas**. Be to, pripažįstama, kad žmonės **su negalia** susiduria su dar didesnėmis kliūtimis judumui nei tie, kurie yra sveiki, ir kad reikėtų nustatyti papildomas priemones, kuriomis tokiems žmonėms būtų užtikrintos tokios pačios galimybės kaip visiems kitiems. **Šeimas sukūrusiems studentams** (pvz., auginantiems vaikus) taip pat turėtų būti skiriama papildoma parama, kad jie galėtų įveikti specifines problemas, su kuriomis susiduria norėdami mokytis kitoje šalyje.

Nors studentų judumas gali turėti didelį teigiamą poveikį judiems studentams, taip pat pripažįstama, kad, jei jis bus organizuojamas prastai, jis gali būti ir žalingas (pvz., susidaroma neigiama nuomonė apie naują kultūrą, vienišumo jausmas, namų ilgesys, kt.). Todėl

svarbiausias dalykas yra **geros kokybės judumas** ir jis turi būti užtikrintas ir garantuotas judžiam jaunimui. Be to, iniciatyvoje „Judus jaunimas“ daugiausia dėmesio skiriama tretinio mokymo įstaigų studentų judumui, tačiau reikėtų pabrėžti ir **vidurinio lavinimo mokyklų moksleivių judumo** pridėtinę vertę ir išsamiau supažindinti valstybes nares, jaunimą ir jų tėvus su tokiomis programomis kaip *Comenius*. Europos Sąjungai pirmininkaujanti Vengrija savo kadencijos metu skirs dėmesio judumui, tad reikėtų pasinaudoti šia galimybe ir diskusijose šiam klausimui suteikti pirmenybę.

Neformalusis švietimas ir jaunimo aktyvumas

Nors šiuo metu jaunimo nedarbo problema yra aktuali visame pasaulyje ir turi būti aktyviai sprendžiama, reikia atminti, kad judumas yra svarbus ne tik norint palengvinti patekimą į darbo rinką – jis taip pat yra itin svarbus **neformaliojo švietimo** srityje, kurioje ugdomi pagrindiniai jaunų žmonių gebėjimai ir kompetencija. Geros kokybės judumas labai svarbus siekiant jaunų žmonių **tarpkultūrinio mokymosi, asmeninio tobulėjimo ir daugiakalbystės**, o iniciatyva „Judus jaunimas“ turėtų būti užtikrinta, kad šiems aspektams būtų skiriama pakankamai dėmesio ir paramos. **Kalbų mokymasis**, ypač nuo ankstyvos vaikystės, yra didžiulis veiksnys, prisidedantis prie sėkmingo judumo bei prie sėkmingo kitų svarbių gebėjimų ir kompetencijų ugdymo.

Iniciatyvoje „Judus jaunimas“ kaip galutinis tikslas pabrėžiamas užimtumas, ir iš tikrųjų užimtumas yra ne tik švietimo, bet ir **jaunimo aktyvumo** bei **aktyvaus pilietiškumo** reikalas. Europos Sąjungai pirmininkavusi Belgija labai aiškiai pabrėžė jaunimo darbo ir neformaliojo švietimo svarbą; labai svarbu, kad šie du aspektai būtų toliau remiami per iniciatyvą „Judus jaunimas“. Be to, dėl jaunimo aktyvumo didėja judumo galimybės ir galimybės **dalyvauti demokratiniuose procesuose**; lyginant per pastaruosius Europos rinkimus balsavusių jaunų žmonių procentines dalis, tų, kurie dalyvavo studentų mainuose pagal programą *Erasmus*, buvo dvigubai daugiau nei tų, kurie šioje programoje nedalyvavo. Todėl per esamas programas ir toliau turėtų būti skatinamas **aktyvus pilietiškumas ir pagrindinių kompetencijos sričių ugdymas, neformalusis švietimas ir Europos pilietinės visuomenės stiprinimas**.

Mokyklos nebaigiantys jaunuoliai

Iniciatyva „Judus jaunimas“ siekiama vieno iš pagrindinių tikslų – sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių nuo 15 iki 10 proc. Šis žingsnis vertintinas palankiai, tačiau taip pat svarbu sudaryti sąlygas mokyklos nebaigiantiems asmenims **vėliau grįžti į švietimo sistemą**, taip siekiant užtikrinti, kad ir ateityje žmonės turėtų socialinio judumo perspektyvą.

Aukštasis mokslas ir Bolonijos procesas

Nepaisant kai kurių Bolonijos proceso kūrimo ir įgyvendinimo metu padarytų klaidų (iš jų daug ko pasimokyta), jis vis dėlto buvo naudingas jaunimui ir jo edukaciniams poreikiams, tad turėtų būti vykdomas ir toliau. Pastaruoju metu darbo rinka labai pasikeitė, todėl labai svarbu, kad švietimo sistemos atitiktų rinkos poreikius ir reikalavimus. Turi būti skatinamas **didesnis ir geresnės kokybės aukštojo mokslo įstaigų ir verslo bendruomenės bendradarbiavimas** siekiant užtikrinti, kad jaunimo įgyjamas išsilavinimas atitiktų žinias, gebėjimus, kompetenciją ir patirtį, kurių jiems reikės norint rasti darbą. Be to, šiandien

aukštasis mokslas pernelyg daug grindžiamas teorinėmis žiniomis; nors jos ir svarbios, jaunimui reikia suteikti ir **praktiškesnių žinių bei patirties, šiuo tikslu organizuojant geros kokybės privalomas stažuotes** (turi būti užtikrintas tinkamas jų teisinis statusas ir jos turi būti apmokamos, kad jose galėtų dalyvauti jaunuoliai iš visų socialinių ekonominių sluoksnių, ir jomis neturėtų būti naudojamos kaip nuolatinių darbo vietų pakaitalu). Be to, reikėtų toliau skatinti ir remti **verslumą aukštojo mokslo srityje**.

Profesinis mokymas

Darbo rinkos poreikiai aktualūs ne tik universitetinį išsilavinimą turintiems jaunuoliams – labai svarbu, kad ir profesinis mokymas būtų pripažintas atliekančiu didelį vaidmenį sėkmingai pereinant nuo mokslo prie darbo ir kad **judumas būtų užtikrintas visiems jauniems žmonėms**. Dažnai profesiniam mokymui neskiriama pakankamai dėmesio, tad reikia imtis priemonių, kad **padidėtų šio tipo švietimo prestižas ir pripažinimas** ir kad jį rinktųsi daugiau jaunuolių. Be to, turi būti įdiegtos tinkamos paramos struktūros užsienyje studijuojantiems profesinių mokyklų studentams ir turi būti nuolat populiarinama programa **Leonardo da Vinci**, kad didėtų jos žinomumas ir dalyvavimas joje.

Esama stipraus ryšio tarp to, kaip žmonės dalyvauja visuomenės gyvenime, ir jų turimo išsilavinimo. Dažniausiai **politikoje ir visuomenės gyvenime** dalyvauja universitetų studentai, palyginti su kitais jaunais žmonėmis. Todėl populiarinant profesinį mokymą ir didinant jo pripažinimą bus galima užtikrinti, kad įvairesni jauni žmonės iš įvairesnių sluoksnių ir su įvairesne patirtimi įgautų pasitikėjimą savimi ir kompetenciją, kad galėtų tapti aktyviais piliečiais ir domėtis jiems aktualiais politikos klausimais.

Išvada

Galiausiai, svarbiausi veiksniai didinant edukacinį judumą yra aukšta kokybė ir kartu prieinamumas visiems jauniems žmonėms. Todėl ES turėtų raginti, kad daugiau valstybių narių pasirašytų Komisijos mobilumo kokybės chartiją.